

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Konsultacje.

Przedmiotowy projekt został skonsultowany z następującymi organizacjami oraz przedsiębiorcami, które mogą być zainteresowane wejściem życie przedmiotowej regulacji.

1. KK NSZZ „Solidarność”,
2. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
3. Forum Związków Zawodowych,
4. Konfederacja Pracodawców Polskich,
5. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan,
6. Związek Rzemiosła Polskiego,
7. Business Center Club – Związek Pracodawców,
8. PSE Operator S.A.,
9. Polskie Towarzystwo Przesyłu i Rozdziału Energii Elektrycznej,
10. Izba Gospodarcza Energetyki i Ochrony Środowiska,
11. Polski Komitet Energii Elektrycznej,
12. Gaz-system S.A.,
13. Izba Gospodarcza Gazownictwa,
14. PERN „Przyjaźń” S.A.,
15. Izba Gospodarcza „Wodociągi Polskie”,
16. Izba Gospodarcza Ciepłownictwo Polskie,
17. Polskie Towarzystwo Elektrociepłowni Zawodowych.

W trakcie prowadzonych już konsultacji do przedmiotowego projektu zostało zgłoszonych szereg uwag i propozycji. Znaczna większość z nich dotyczyła zaproponowanego w ustawie algorytmu oszacowania wysokości odszkodowania za ustanowienie służebności przesyłu. Praktycznie wszyscy przedsiębiorcy i organizacje zdecydowanie opowiedziały się za wprowadzeniem tego typu rozwiązania do polskiego ustawodawstwa uznając go za jedyną możliwą drogę uregulowania problemu tak zwanych zaszczości, czyli prawa do nieruchomości pod istniejącymi już urządzeniami przesyłowymi. Część przedsiębiorców i organizacji uznała jednak, iż algorytm w zaproponowanej formie jest dla nich nie do zaakceptowania, z uwagi na zbyt wysokie odszkodowania, które wynikały z wyliczeń przeprowadzonych na podstawie ww. algorytmu. Kwestia ta dotyczyła przede wszystkim przedsiębiorców dystrybucyjnych. Na podstawie ich szacunków gdyby zastosowano algorytm w ówczesnej wersji opłaty dystrybucyjne mogłyby wzrosnąć nawet do kilkuset procent. Zatem w trakcie prac nad ww. dokumentem opracowano algorytm, który jest

do zaakceptowania oraz do udźwignięcia przez wszystkich przedsiębiorców objętych przedmiotowym projektem ustawy, jak również stanowi realną korzyść dla właścicieli nieruchomości, na których urządzenia przesyłowe zostały zlokalizowane.

2. Podmioty na które oddziałuje przedmiotowa regulacja.

Przedmiotowa regulacja będzie oddziaływała przede wszystkim na przedsiębiorstwa prowadzące działalność gospodarczą w zakresie przesyłania lub dystrybucji energii elektrycznej gazów w tym dwutlenku węgla, ciepła, ropy naftowej i produktów naftowych, wody, a także odbioru ścieków. Szacuje się, że uregulowanie tylko zaszłości tzn. prawa do gruntu pod istniejącymi już urządzeniami przesyłowymi w przypadku Operatora Systemu Przesyłowego elektroenergetycznego kosztować będzie ok. 815 mln zł. Co jest kwotą i tak bardzo dużą, jednak o wiele mniejszą od kwoty, którą przedsiębiorstwo to musiałoby zapłacić, gdyby kwestię zaszłości należało uregulować w trybie dotychczasowym. Wynika to z faktu, iż obecnie większość odszkodowań jakie wpłaca operator systemu przesyłowego elektroenergetycznego ustalana jest w drodze postępowania sądowego. W takiej sytuacji do kosztów prócz samego odszkodowania należy doliczyć jeszcze koszty biegłego, które na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 18 grudnia 1975 r. w sprawie kosztów przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych w postępowaniu sądowym (Dz. U. Nr 46, poz. 254 z późn. zm.), wynosić będą w granicach 1800 zł za sprawę, ponadto koszty opłat sądowych od pozwu i apelacji itp., które zgodnie z ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 z późn. zm.) wynoszą 5 % od wartości przedmiotu sporu lub przedmiotu zaskarżenia, jednak nie mniej niż 30 złotych i nie więcej niż 100.000 złotych. Dodatkowo do tych kosztów należy doliczyć jeszcze koszty pełnomocników, które na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz. 1349 z późn. zm.) będą się wahały w okolicy 2400 zł za sprawę. Zatem należy zauważyć, iż prócz kosztów odszkodowania, które przedsiębiorstwa przesyłowe będą musiały wypłacić właścicielom nieruchomości, na których posadowiona jest infrastruktura liniowa nieuregulowanie tej kwestii spowoduje, że przedsiębiorstwa te będą musiały jeszcze bardzo często pokryć koszty postępowania procesowego.

Na podobnych zasadach oszacowano koszty ustanowienia służebności przesyłu dla poszczególnych sektorów.

Koszty ustanowienia służebności przesyłu dla przedsiębiorstw ciepłowniczych w oparciu o algorytm wyliczania odszkodowania wprowadzony w Rozdziale 7 ustawy szacuje się na kwotę ok. 2 mld złotych.

Koszty ustanowienia służebności przesyłu dla przedsiębiorstw gazowniczych dystrybucyjnych w oparciu o algorytm wyliczania odszkodowania wprowadzony w Rozdziale 7 ustawy szacuje się na ok 5 mld złotych

Koszty ustanowienia służebności przesyłu dla przedsiębiorstw energetycznych dystrybucyjnych w oparciu o algorytm wyliczania odszkodowania wprowadzony w Rozdziale 7 ustawy szacuje się na ok. 9 mld złotych.

Powyższe oznacza, że przedmiotowe koszty będą musiały być przełożone na wzrost taryfy dystrybucyjnej i przesyłowej. Szacuje się, że będzie on wahał się w granicach od 5 do 8 procent, w zależności od urządzenia przesyłowego.

Należy jednak podkreślić, iż nie wprowadzenie przedmiotowego algorytmu spowoduje znacznie większy wzrost kosztów spowodowany choćby koniecznością sporządzenia operatów szacunkowych, których koszt dla wszystkich urzędzeń przesyłowych w rozumieniu niniejszej ustawy szacuje się na prawie 4 mld zł przy założeniu, że jeden operat będzie kosztował 200 zł. Przedmiotowa kwota wynika z faktu, iż liczba działek, na której znajdują się przedmiotowe urzędzenia wynosi ok. 19 mln.

Należy również zaznaczyć, iż ustawa będzie oddziaływać na organy samorządu terytorialnego, zwłaszcza starostów, którzy będą wydawać decyzje o ustanowieniu lub określeniu korytarza przesyłowego, decyzje o lokalizacji urzędzenia w korytarzu, jak również decyzję o wysokości wypłacanego odszkodowania. W takim samym zakresie ustawa będzie również oddziaływała na zadania wykonywane przez wojewodów. Ponadto ustawa będzie wpływała również na zadania administracji wykonywane na szczeblu rządowym, zwłaszcza na ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej, który będzie rozpatrywał odwołania od wszelkich decyzji wydawanych przez wojewodów na podstawie niniejszej ustawy. Ustawa będzie oddziaływała również na właścicieli nieruchomości, na obszarze których zostaną lub są już zlokalizowane urzędzenia przesyłowe.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Regulacja nie będzie miała znaczącego wpływu na sektor finansów publicznych, w tym również na budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

W zakresie ilości wydawanych decyzji administracyjnych ustawa powinna doprowadzić do ich zmniejszenia. Nie mniej należy liczyć się z tym, że nastąpi wzrost obciążenia pracą

związaną z przygotowaniem decyzji administracyjnych, zwłaszcza na szczeblu ministra właściwego w sprawach nadzoru nad decyzjami podejmowanymi przez wojewodów, czyli ministra właściwego do spraw budownictwa, gospodarki przestrzennej i mieszkaniowej. Tego rodzaju zjawisko wystąpiło po wdrożeniu ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych. W oparciu o te doświadczenia można zakładać, że na szczeblu administracji krajowej zajdzie konieczność wzrostu zatrudnienia o około 26 etatów. Przy założeniu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w strefie budżetowej na poziomie ok. 3300 zł daje łączny roczny koszt na poziomie 1.029.600 zł.

Zakłada się także, że nastąpi wzrost zatrudnienia w administracji na poziomie województw. Zgodnie z naszymi założeniami powinien to być wzrost około 5 etatów w każdym z nich.

Zauważyć jednak należy, że zgodnie ze sprawozdaniem Rb-70 za II kwartał 2010 r. w dziale 750 – Administracja publiczna przeciętne wykonanie zatrudnienia w okresie sprawozdawczym kształtuje się: w części 18 – Budownictwo, gospodarka przestrzenna i mieszkaniowa, na poziomie 85,98%, a w części 85 – Budżety wojewodów – 81,54 % planu, co wskazuje na możliwość zwiększenia zatrudnienia bez przyznawania dodatkowych środków na ten cel. Zatem kwoty podane wyżej są jedynie szacunkami i nie muszą prowadzić do wzrostu wydatków z budżetu Państwa.

Nie zakłada się wzrostu zatrudnienia na szczeblu starosty powiatu jako że projektowana ustawa nie zwiększa istotnie zadań, które obecnie realizuje ten organ, więc skala dodatkowych zadań nie powinna powodować konieczności wzrostu zatrudnienia. Zamiast bowiem wielu postępowań incydentalnych, starosta będzie prowadził znacznie mniej postępowań istotnie porządkujących stan rzeczy.

Zakłada się również, że możliwy będzie wzrost liczby postępowań związanych z rozpatrywaniem odwołań od decyzji organu o wysokości odszkodowania oraz znaczny wzrost liczby postępowań wieczystoksięgowych, co może wiązać się z nieznacznym wzrostem zatrudnienia liczby sędziów.

Planuje się również, iż skutkiem rozbudowy infrastruktury przesyłowej będzie wzrost dochodów budżetu państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego. Wśród wyżej wymienionych przychodów należy wymienić przychody z podatku PIT, CIT, VAT, podatków akcyzowych łańcucha wartości sektorów produkcyjnych i kooperujących oraz przychody z tytułu podatków i opłat lokalnych. Przy czym szacuje się, iż tylko dzięki nakładom poczynionym na rozbudowę ok. 2 000 km sieci elektroenergetycznej na przestrzeni najbliższych 7 lub 8 lat budżet państwa może zyskać wpływy w następującej wysokości:

- z podatku VAT - ok. 1.300 mln zł,
- z podatek PIT - ok. 200 mln zł,
- z podatku CIT ok. 120 mln zł Ponadto szacuje się że jednostki samorządu terytorialne z samych podatków od nieruchomości mogą zyskać ok. 120 mln zł.

4. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Głównym celem przedmiotowej ustawy jest pokrycie w sposób ciągły i wystarczający planowanego zapotrzebowania na energię elektryczną, gaz, ropę, ciepło, wodę itp. Ciągłe i wystarczające dostawy tych mediów są warunkiem koniecznym i niezbędnym do niezakłóconego funkcjonowania i rozwoju społeczeństw. Brak ich bieżących dostaw uniemożliwia wypracowywanie dochodu narodowego oraz dezorganizuje funkcjonowanie państw, społeczności, gospodarki, handlu, łączności, komunikacji itd. Przykłady skutków braku chociażby bieżących dostaw energii elektrycznej (dezorganizacja dużych obszarów państw i miast) uwiarygodniły się i były szeroko komentowane w UE i w Polsce. Brak możliwości zapewnienia dostaw przedmiotowych mediów w przyszłości rzutuje na perspektywy rozwoju państw, społeczeństw i gospodarki. Informacje o braku możliwości zapewnienia dostaw energii elektrycznej, gazu, czy wody rzutują również na decyzje inwestorów o lokalizacji planowanych przez nich przedsięwzięć.

Podjęcie decyzji o uruchomieniu inwestycji infrastrukturalnych w okresie trwania znacznego spowolnienia gospodarczego jest postrzegane przez wielu ekspertów, jako środek walki z tym spowolnieniem. Rozbudowa infrastruktury przesyłowej wynika z konieczności pokrycia planowanego zapotrzebowania odbiorców na w/w media, a także w przypadku energii elektrycznej konieczności wyprowadzenia mocy z nowych źródeł wytwórczych oraz budowy rurociągów służących do przesyłania dwutlenku węgla, co jest szczególnie istotne z uwagi na konieczność ograniczenia emisji dwutlenku węgla. Chwilowe osłabienie gospodarki oraz chociażby oszacowany wpływ wybudowania ok. 2.000 km linii elektroenergetycznej na gospodarkę kraju świadczą, że teraz jest najlepszy moment do intensywnej rozbudowy tego typu urządzeń, który wpisuje się w działania gospodarcze mające na celu walkę ze spowolnieniem gospodarczym.

Wobec powyższego należy podkreślić, iż inwestycje w rozbudowę infrastruktury przesyłowej mogą złagodzić skutki spowolnienia gospodarczego i w znaczący sposób wpłyną na poprawę sytuacji gospodarczej w Polsce.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Przedmiotowa regulacja będzie wpływać na wzrost zatrudnienia na rynku pracy oraz stabilizację zatrudnienia w sektorach gdzie obecni są przedsiębiorcy przesyłowi.

6. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną Gospodarki.

Urządzenia przesyłowe umożliwiają rozwój gospodarki, a ten – tworzenie nowych miejsc pracy i zmniejszenie bezrobocia. Rozwinięta infrastruktura umożliwia pozyskiwanie inwestorów i pobudza przedsiębiorczość. Zatem projektowana ustawa pozytywnie wpłynie na konkurencyjność gospodarki.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Rozwiązania projektowanej ustawy dadzą regionom instrumenty do lepszego wykorzystania atutów regionów oraz środków finansowych, w tym: unijnych. Regiony zwiększą swoją konkurencyjność w zakresie pozyskiwania środków finansowych i inwestorów oraz uzyskają dodatkowy wpływ na kształtowanie rynku pracy. Rozwiązania te pozwolą również na lepsze wykorzystywanie środków z Unii Europejskiej przewidzianych w programie operacyjnym Infrastruktura i Środowisko.

8. Skutki prawne związane z wejściem w życie regulacji

Projektowana regulacja powinna wejść w życie jak najszybciej z uwagi na pilną potrzebę budowy nowych i modernizacji istniejących już urządzeń przesyłowych. Wejście przedmiotowej regulacji w znacznym stopniu przyczyni się do poprawy bezpieczeństwa energetycznego Państwa, jak również do ożywienia gospodarczego w Polsce.